

Warszawa, dnia [•] r.

Pani [•]

PORADA PRAWNA

I. STAN FAKTYCZNY

Pani [•] w dniu [•] 2009 r. złożyła do Urzędu Skarbowego w [•] wniosek w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowych w podatku od towarów i usług za okresy 12/2004, 01-03/2005 oraz umorzenia odsetek od wyżej wymienionych zaległości. Wniosek ten został przekazany, zgodnie z właściwością miejscową do Urzędu Skarbowego [•]. W uzasadnieniu wniosku Pani [•] zwróciła uwagę na trudną sytuację materialną. Naczelnik Urzędu Skarbowego [•] decyzją z dnia [•] 2009 r. nr [•] nie uwzględnił wniosku Pani [•] i odmówił rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej.

Pani [•] w dniu [•] 2009 r. złożyła odwołanie od ww. decyzji. W odwołaniu Pani [•] podniosła, że zaległości podatkowe w podatku od towarów i usług powstały w wyniku nieodpowiedniego zarządzania firmą przez [•], męża, a ona, mimo figurowania w dokumentach jako właściciel firmy, nie miała w rzeczywistości wpływu na działalność prowadzoną przez męża. Pani [•] zwróciła również uwagę na jej ciężką sytuację życiową oraz stosowaną wobec niej przez męża przemoc fizyczną oraz psychiczną.

Decyzją z dnia [•] 2009 r. nr [•] Dyrektor Izby Skarbowej w [•] utrzymał w mocy decyzję organu podatkowego pierwszej instancji.

Niniejsza przykładowa Porada Prawna ma charakter wyłącznie informacyjny i jest przedmiotem praw autorskich M. Szulikowski i Partnerzy Kancelarii Prawnej.

II. PYTANIE:

Czy w tak przedstawionym stanie faktycznym sprawy zasadne jest wniesienie skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w [•] z dnia [•] 2009 r.?

III. ODPOWIEDŹ

Na wstępie należy zaznaczyć, że otrzymana od Pani [•] decyzja Dyrektora Izby Skarbowej w [•] z dnia [•] 2009 r., utrzymująca w mocy decyzję organu podatkowego pierwszej instancji, dotyczy wniosku Pani [•] w części dotyczącej rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej z tytułu podatku od towarów i usług. Natomiast z treści uzasadnienia tej decyzji wynika, że wniosek w części dotyczącej umorzenia odsetek został rozpatrzony odrębną decyzją stanowiącą przedmiot odrębnego postępowania odwoławczego.

Kolejną kwestią, jaką należy rozważyć, jest termin do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Z informacji zamieszczonej na otrzymanych od Pani [•] dokumentach wynika, że decyzja Dyrektora Izby Skarbowej została jej doręczona w dniu [•] 2009 r. Mając na uwadze 30-dniowy termin na wniesienie skargi, w przedmiotowej sytuacji ewentualna skarga powinna być wniesiona do dnia [•] 2010 r., a więc na dzień sporządzania niniejszej porady, termin do wniesienia skargi na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej jeszcze nie upłynął.

Odnosząc się natomiast do zasadności wniesienia w tym przypadku skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w [•], nasza analiza oparta będzie na przepisach ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269 ze zm., dalej „**prawo o ustroju sądów administracyjnych**”), ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r., Nr 8, poz. 60, dalej „**Ordynacja**”) oraz na orzecznictwie wojewódzkich sądów administracyjnych.

Niniejsza przykładowa Porada Prawna ma charakter wyłącznie informacyjny i jest przedmiotem praw autorskich M. Szulikowski i Partnerzy Kancelarii Prawnej.

Rozważając zasadność wniesienia skargi na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w [●], na wstępie należy wskazać, że przepisy Ordynacji podatkowej, regulujące udzielanie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych – art. 67a oraz art. 67b – dają podatnikowi możliwość złożenia do organu podatkowego wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego. Jednocześnie, to po stronie organu podatkowego leży decyzja czy organ ten udzieli podatnikowi stosownej ulgi czy też nie. Decyzja w przedmiocie udzielenia ulgi – w postaci rozłożenia na raty albo umorzenia zaległości ma charakter uznaniowy, a zarazem wyjątkowy. Jest ona bowiem odstępstwem od generalnej zasady powszechności i nieuchronności płacenia podatków. Z brzmienia art. 67a Ordynacji podatkowej wynika, że organ podatkowy może udzielić podatnikowi ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Zgodnie natomiast z ugruntowanym orzecznictwem „ważny interes podatnika” to sytuacja, gdy z powodu nadzwyczajnych czy losowych przypadków, podatnik nie jest w stanie uregulować zaległości podatkowych. Taka sytuacja może powstać nie tylko na skutek nadzwyczajnego zdarzenia (pożar, katastrofa), ale także jest to sytuacja, w której pomimo dołożenia wszelkich starań, po uwzględnieniu wysokości uzyskiwanych dochodów i konieczności ponoszenia określonych wydatków, ze względów obiektywnych, na skutek jednoczesnego zaistnienia różnych niekorzystnych zdarzeń, podatnik nie jest w stanie uregulować swoich zaległości podatkowych. Zatem to do organu podatkowego należy decyzja czy w danym przypadku zachodzi ważny interes podatnika, uzasadniający udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego.

Zgodnie z art. 1 § 1 i § 2 prawa o ustroju sądów administracyjnych, sąd administracyjny kontroluje zaskarżone decyzje administracyjne tylko w zakresie ich legalności, rozumianej jako zgodność tych aktów z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Niniejsza przykładowa Porada Prawna ma charakter wyłącznie informacyjny i jest przedmiotem praw autorskich M. Szulikowski i Partnerzy Kancelarii Prawnej.

Jak stwierdza w swoim wyroku z dnia 21 kwietnia 2009 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy (sygn. akt I SA/Bd 90/2009), kontrola sądowa, co do legalności decyzji wydanej w ramach tzw. uznania administracyjnego (a taką decyzją jest decyzja o udzieleniu ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego) sprowadza się do badania, czy w procesie dowodowym do tej decyzji organ podatkowy:

1. uwzględnił całokształt okoliczności faktycznych, mających wskazywać na ważny interes podatnika lub ważny interes publiczny uzasadniający udzielenie ulgi podatkowej;
2. czy w ramach swego uznania nie naruszył zasady swobodnej oceny dowodów.

Sąd, co należy zaznaczyć, nie ocenia wydanej decyzji z punktu widzenia jej słuszności.

Zatem, aby stwierdzić czy w przedmiotowej sprawie zasadne jest składanie skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, należy odpowiedzieć na powyższe pytania.

Ad. 1

W materiałach dostarczonych przez Panią [•] nie ma wszystkich pism składanych w toku postępowania, jak również dowodów. Jednakże stwierdzić należy, że w uzasadnieniu decyzji z dnia [•] 2009 roku Dyrektor Izby Skarbowej w [•] podkreślił, że organ podatkowy I instancji dokonał analizy sytuacji finansowej Pani [•], jak również okoliczności związanych z trudnościami uregulowania zaległości. W uzasadnieniu Dyrektor szczegółowo opisuje sytuację finansową Pani [•], odnosi się również do okoliczności związanych z powstaniem zaległości. W związku z tym należy stwierdzić, że organ podatkowy dopełnił swojego obowiązku, jakim jest zebranie i zbadanie materiału dowodowego w sprawie.

Ad.2

Odnosząc się natomiast do oceny przez organ podatkowy zgromadzonego materiału dowodowego, to wskazać należy, że uzasadnieniem do udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego jest ważny interes podatnika. Ocena czy dana sytuacja faktyczna, dotycząca podatnika, uzasadnia udzielenie ulgi, należy do organu podatkowego.

To on, w ramach swoich kompetencji, podejmuje uznaniową decyzję czy okoliczności konkretnego przypadku, uzasadniają udzielenie ulgi czy też nie. Okolicznościami, uzasadniającymi udzielenie ulgi są wydarzenia nadzwyczajne, takie, na które podatnik nie ma wpływu. Sytuacje, które powstają niezależnie od podatnika. W przedmiotowym przypadku takim uzasadnieniem z pewnością nie jest fakt, iż Pani [●], mimo iż była właścicielką firmy, nie podejmowała decyzji związanych z prowadzoną działalnością, a podejmował je mąż. Osoba prowadząca działalność gospodarczą powinna liczyć się z ryzykiem, jakie wiąże się z tą działalnością, również w zakresie zobowiązań podatkowych. Odnośnie natomiast sytuacji finansowej Pani [●] –ma ona stałe miesięczne źródło dochodów (jest zatrudniona w dwóch firmach). Jednocześnie kwestia oceny czy ciężka sytuacja życiowa Pani [●] jest podstawą do udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych nie jest kwestia łatwą. Nie można jednoznacznie stwierdzić, że okoliczności te były niezależne od Pani [●] i na tyle ważne, że uzasadniają nieregulowanie należności podatkowych, zwłaszcza że Pani [●] prowadziła działalność gospodarczą. W ostateczności to do organu podatkowego należy ocena tych kwestii, ponadto podkreślić należy, że sąd administracyjny nie bada wydanej decyzji administracyjnej pod względem jej słuszności, a jedynie legalności.

Mając wszystkie wyżej wymienione okoliczności na względzie, jak również biorąc pod uwagę fakt że wojewódzki sąd administracyjny bada decyzje administracyjne pod względem ich zgodności z prawem, a nie słuszności, stwierdzamy, że wnoszenie skargi administracyjnej w przedmiotowej sprawie wiązałoby się z wykazaniem, że organ podatkowy,

Niniejsza przykładowa Porada Prawna ma charakter wyłącznie informacyjny i jest przedmiotem praw autorskich M. Szulikowski i Partnerzy Kancelarii Prawnej.

przeprowadzając postępowanie dowodowe, nie wziął pod uwagę całokształtu okoliczności faktycznych mających wpływ na wydanie decyzji. W niniejszej sprawie, w oparciu o dostarczone dokumenty, trudno jednoznacznie stwierdzić czy organ podatkowy dopuścił się takiego naruszenia, jednakże wydaje się, że w trakcie postępowania zostały szeroko zbadane okoliczności faktyczne sprawy.

Należy również zwrócić uwagę, że sporządzenie przez prawnika skargi na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej wiązałoby się z dodatkowymi kosztami, jakie musiałaby ponieść Pani [•]. Ponadto, oprócz powyższych kosztów, Pani [•] musiałaby opłacić obowiązkowy wpis od skargi wnoszonej do sądu administracyjnego, a także ponieść inne ewentualne koszty sądowe. Tym samym zdaniem kancelarii, biorąc pod uwagę wysokość zaległości podatkowej, o której umorzenie wniosła Pani [•], w stosunku do kosztów, jakie musiałaby ona ponieść, wniesienie skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego nie jest zasadne.

W przypadku pytań, bądź wątpliwości pozostajemy do Pani dyspozycji.

Z poważaniem,

Zespół Szulikowski Online

Niniejsza przykładowa Porada Prawna ma charakter wyłącznie informacyjny i jest przedmiotem praw autorskich M. Szulikowski i Partnerzy Kancelarii Prawnej.